



> Retouradres Postbus 16950 2500 BZ Den Haag

Kaspersky Lab B.V.
T.a.v. dhr. H. Enting
Papendorpseweg 77-79
3528 BJ Utrecht

Directie Analyse en Strategie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
www.nctv.nl

Ons kenmerk

2295764

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 27 juni 2018
Onderwerp Reactie op uw brief d.d. 25 mei 2018

Geachte heer Enting,

Uw brief van 25 mei 2018 over de door het kabinet genomen voorzorgsmaatregel, heb ik in goede orde ontvangen. Ik stel voorop dat ik begrip heb voor de door u in uw brief daarover uitgesproken teleurstelling.

Zoals in het gesprek met u op 14 mei jl. door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid is toegelicht en ook in de brief van 14 mei 2018 aan de Tweede Kamer is beschreven, is de aanleiding voor de genomen voorzorgsmaatregel dat er zorgen bestaan ten aanzien van mogelijke nationale veiligheidsrisico's die het gebruik van antivirussoftware van Kaspersky Lab met zich meebrengt. Deze zorgen zijn het gevolg van een combinatie van drie factoren.

In de eerste plaats is de functionaliteit van de antivirussoftware van belang. De antivirussoftware heeft uitgebreide en diepgaande toegang tot ICT-systemen waardoor bij misbruik digitale spionage en sabotage mogelijk kan worden. Voorts is gewezen op de Russische wetgeving die vereist dat bedrijven zoals Kaspersky Lab de Russische inlichtingendiensten desgevraagd ondersteunen in de uitvoering van hun diensten in combinatie met het gegeven dat de Russische Federatie een actief offensief cyberprogramma heeft dat onder meer gericht is op Nederlandse belangen.

De voorzorgsmaatregel is genomen na zorgvuldig onderzoek door de daarvoor in aanmerking komende diensten. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van inlichtingeninformatie. Uiteraard kan de onderliggende informatie van dit onderzoek niet worden gedeeld. Het zwaarwegende belang van de nationale veiligheid staat daaraan in de weg. Wel kunnen wij in dit verband wijzen op recente jaarverslagen van de Nederlandse inlichtingendiensten en het cybersecuritybeeld Nederland 2018 van de NCTV.

Het dreigingsbeeld op het terrein van digitale risico's heeft geleid tot een aangescherpte afweging ten aanzien van het gebruik van specifieke digitale producten en diensten. Vanuit een oogpunt van bescherming van de nationale veiligheid worden mogelijke digitale dreigingen gemonitord om na te gaan of, en

zo ja, welke voorzorgsmaatregelen nodig zijn. Wij hechten eraan te benadrukken dat ons ten aanzien van het gebruik van de antivirussoftware van Kaspersky Lab geen concrete gevallen van misbruik bekend zijn. Binnen de (rijks)overheid is met name sprake van incidenteel gebruik van bedoelde antivirussoftware. Verstrekking van door u gevraagde contracten is niet aan de orde, omdat wij niet beschikken over andere overeenkomsten dan die reeds bij u bekend zijn.

Directie Analyse en Strategie

Datum
19 juni 2018

Ons kenmerk
2295764

Het voorgaande neemt niet weg dat de situatie kan veranderen en dat de hiervoor genoemde factoren zich niet of niet langer voordoen. In dat geval zou er aanleiding kunnen zijn om het besluit ten aanzien van Kaspersky antivirussoftware te heroverwegen. Het staat Kaspersky vrij om het Ministerie van Justitie en Veiligheid van informatie te voorzien op basis waarvan, naar de mening van Kaspersky, geconstateerd zou kunnen worden dat er een veranderde situatie is.

Hoogachtend,
De minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

